

Rapportering Arkivens dag 2014**8 november**

Tema: Orostider

Kalmar län

I Kalmar län hade 9 olika arkivinstitutioner, föreningar och museer m.m. öppet under Arkivens dag i 5 olika städer. Allt som lockade årets arrangemang ungefär 350 personer till länets olika arkivinstitutioner och föreningar.

Hos Folkrörelsearkivet i mellersta Kalmar län i Oskarshamn tidigarelades Arkivens dag till fredag kväll i samband med stadens Kulturnatt.

Nedan görs en redogörelse för varje arrangemang.

Besöksstatistik

Psykiatriska museet, Västervik	52 besökare
Tjust släktforskarförening, Västervik	30 besökare
Västerviks visarkiv, Västervik	40 besökare
Folkrörelsearkivet för mellersta Kalmar län, Oskarshamn	43 besökare
Genealogiska föreningen, Kalmar	25 besökare
Kalmar Folkrörelsearkiv, Landsarkivet i Vadstena, Riksarkivet och Studieförbundet Vuxenskolan Kalmar	60 besökare
Nybro kommunarkiv, Nybro	43 besökare
Emmabodabygdens Arkivförening, Vissefjärda	60 besökare

SUMMA: 353 besökare

Psykiatriska museet hade 52 besökare under två timmars öppettid på Arkivens dag. Besökarna var i blandade åldrar, från barn till pensionärer. Lika många män som kvinnor. *Sjukhuset i krigens skugga* är titeln på en utställning som visats på museet från slutet av maj till 18 december, förmodat besökarantal ca 1400 personer.

Psykiatriska museet gjorde mycket reklam för Arkivens Dag på twitter under taggen *#ArkivensDag* samt affischerade utomhus på anslagstavlor samt på andra ställen i Västervik, som lasarettet och biblioteket. Psykiatriska museet blev omskrivet i Västerviks-Tidningen tack vare Marcus Brännströms pressmeddelande.

Psykiatriska museet har inte längre sitt arkiv hos sig, utan har endast kopior på fotoarkivet, ca 1000 bilder som visas i album. Själva arkivet förvaras hos Norra Kalmar läns Föreningsarkiv. Arkivens dagsarrangemang fungerade bra i all sin enkelhet. På Psykmuseet passade man också på att göra reklam och dela ut gåvor (disktrasor och godis) från Hjärnkollkampanjen, vilket uppskattades av besökarna.

Tjust Släktforskarförening är mycket nöjd med uppslutningen vid Arkivens Dag den 8 november 2014 med tema Orostider. Vi hade öppet kl. 11 – 14, samma öppettider som Stadsbiblioteket. Besökarna var 30 till antalet och i åldrarna 40 – 70 år. Bland besökarna fanns många nya ansikten. Besökarna var intresserade av att lära sig släktforska och frågade efter kurser.

Västerviks visarkiv fokuserade på orostidernas melodier. Ett 40-tal personer i åldrarna 2–85 år besökte oss de tre timmarna vi hade öppet, kl. 11–14.

Visarkivarie Marcus Brännström hade botaniserat i arkivets 78-varvssamling som donerades av Uno Jönsson, Hyltebruk. Förutom stenkakemusik bjöds det på kaffe och kristidskaka och besökarna lät sig väl smaka. En utställning på temat *”Stilla natt, Min soldat och Regntunga skyar...”* visades under Arkivens dag i musikbiblioteket & visarkivet. Utställningen flyttade sedan till Stadsbibliotekets trapphall där den visades ytterligare en månad.

Folkrörelsearkivet för mellersta Kalmar län – Arkivens dag firades i samband med Oskarshamns kulturnatt den 7 november.

Arkivens dag tidigare lades i Oskarshamn i samband med den årliga kulturnatten, ett evenemang som alltid lockar mycket folk. Med anledning av Arkivens dags tema ”Orostider” visades en enkel utställning med tidningar från första och andra världskriget.

Som under tidigare år presenterades även arkivets övriga dokument för besökarna. Här finns inte bara äldre lokaltidningar utan även dokument från nedlagda industrier och företag, från nedlagda och existerande föreningar, fanor från fackförbund och organisationer med mera. Nytt arkivmaterial samt nya arkivbildare tillkommer ständigt. Folkrörelsearkivet är inrymt i Oskarshamns kulturhus, där det också finns museum och bibliotek.

Besökarantalet var relativt gott jämfört med tidigare år – ett drygt fyrtiotal besökare hittade vägen till Folkrörelsearkivet med något mer män än kvinnor. Åldrarna var främst övre medelålder men även yngre besökare runt 25-30 år besökte arkivet denna kväll samt två barn i åldern 7 och 10 år. Några personer hade aldrig tidigare besökt folkrörelsearkivet och tyckte det var spännande att höra vad för material och information som kan finnas i ett folkrörelsearkiv.

Släktforskarföreningen Genealogiska föreningen i Kalmar

I år hade släktforskarföreningen ett eget arrangemang i sin lokal pga. brist på personer som kunde ställa upp.

Föreningen hade ett 20-tal besökare där de flesta av besökarna var nya. Könsfördelningen var jämn och åldersfördelningen var blandad. Övrigt var att så många yngre personer sökte upp föreningen och visade intresse för släktforskning.

Kalmar Folkrörelsearkiv, Studieförbundet Vuxenskolan Kalmar, Linnéuniversitetet och Landsarkivet i Vadstena, Riksarkivet

Arkivens dag hölls även i år i och utanför folkrörelsearkivets lokaler i f.d. Stensöskolan (nuvarande Waldorfskolan) på Ståthållaregatan 50A. Länsarkivarie Karin Lokrantz Nilsson och Kalmar läns Arkivförbunds ordförande Åke Ring besökte Kalmararrangemanget under dagen.

Landsarkivet i Vadstena visade bildspel med spännande arkivmaterial ifrån Kalmar län samt informerade om Riksarkivet och Landsarkivet. Intresset var stort hos besökarna och flera tog tillfället i akt att ställa frågor till representanterna från Landsarkivet: Stefan Ingesson och Anneli Peterson. Dessa i sin tur var mycket nöjda med arrangemanget Arkivens dag på Folkrörelsearkivet i Kalmar.

”Spridningen på åldrarna låg från 20-års ålder till ca 80 år. Om jag inte minns fel var där även en barnfamilj. Vi fick väldigt fin respons från våra besökare och ett flertal ville ha vidare kontakt och även komma på besök.”

Studieförbundet Vuxenskolan i Kalmar hade ställt samman en utställning om dräkter, *”Folkdräkter – Kläderna i bondesamhället”*. En dokumentation av dräkter sydda av flinka fingrar där Karin Hjort dagen till ära iklädd en folkdräkt introducerade och informerade besökarna i allmogens fina hemsöjdhistoria från norr till söder i Kalmar län och Sverige.

Lars Olsson professor i historia, **Linnéuniversitetet** höll en mycket välbesökt och uppskattad föreläsning i ämnet: *”Arbetarrörelsen och första världskriget”*. Han var mycket nöjd med engagemanget och intresset som de drygt 30-talet åhörarna visade och avtackades med en bok skriven av Kalmarsonen Robert Andersson *”Kalmar Folkets parks Historia”*.

Kalmar Folkrörelsearkiv visade sin uppskattade utställning om Mörekonflikten samt visade runt i arkivet. Många besökare var intresserade och bad att få titta i flera av arkivets deponerade handlingar från föreningar och folkrörelser.

I forskarsalen bjöds det på kaffe, kakor och godis.

Arrangörerna var efter dagen mycket nöjda med besöksantalet på ca 60 personer som alla var intresserade av vad Kalmar hade att bjuda på under Arkivens dag.

Nybro kommunarkiv

Under Arkivens dag vid Nybro kommunarkiv gjordes en överblick av arkivmaterial från Böhlmarks Pukeberg som kommunarkivet räknar med att kunna göra publikt (publicera på Visual Arkiv) till sommaren 2015. Samtidigt passade man på att berätta historien om Pukebergs glasbruk (där Böhlmarks var en långsiktig ägare) och den låsta tidskapseln (som öppnades under arkivets dag 2013) sattes in i sitt sammanhang (se tidigare rapport 2013).

I år kom det cirka 40 besökare i ungefär samma målgrupp som tidigare år. Arkivet höll öppet 4 timmar under två dagar, för allmänhet och för personal inom kommunen.

Emmabodabygdens Arkivförening, Vissefjärda

Emmabodabygdens Arkivförening (Folkrörelsearkivet i Vissefjärda) deltog ännu en gång i den riksomfattande Arkivens Dag den 8 november. Föreningen har deltagit varje år sedan starten av Arkivens dag.

Årets Tema var *”Orostider”* och Glasbruksmusikkårernas notarkiv. Arrangemanget varade mellan klockan 13 -16.

Arkivföreningen har sedan 2012 jobbat med ett stort skanningsprojekt av det notarkiv som finns hos bruksmusikkåren i Glasriket. Totalt har notmaterial från 11 musikkårer i Glasriket samlats in och skannats. Flera av dessa musikkårer är sedan länge nedlagda. Den totala mängden av notblad som har skannats och digitaliserats är ca 25 000. En slutredovisning av projektet genomfördes på Arkivens Dag. Pähr Gustafsson från föreningen berättade i ord och bild om projektet. På plats för dagen fanns även Lindåsseptetten som på ett uppskattat sätt spelade gammal bruksmusik ur det gamla notarkivet.

Peter Danielsson från Kalmar Läns Museum höll ett mycket pedagogiskt och uppskattat föredrag om orostider i bygden. Peter började sin berättelse med Nils Dacke som är född i Vissefjärda och som 1542-1543 startade Dackeupproret. Upproret blev nedslaget av Gustav Vasa och hans fogdar. Peter fortsatte att berätta intressanta händelser genom årtiondena. Utvandringen till Amerika var en orostid som inte ligger mer än 100 år tillbaka i tiden. Vad är orostider i dag? Kanske stormarna Gudrun och Pär. Eller den framfart som vildsvinen ställer till med. Helt klart är att orostider i dag har en helt annan innebörd än vad den tidigare har haft i historien.

Arkivföreningen hade som vanligt anordnat en uppskattad utställning av gamla bilder och handlingar från arkivet som hade anknytning till dagens teman.

Antalet besökare till årets arrangemang var ca 60 personer. Besökarna bjöds som vanligt på kaffe och hembakade kakor. Det var den alltid lika aktiva styrelsen som hade sett till att baka och duka upp till gästerna. Det märktes besökare från i stort sett hela regionen, flera av dessa var återkommande från tidigare år. Som tidigare var det flest personer i den övre medelåldern som besökte arrangemanget, men här syntes även några stycken entusiaster från den yngre generationen.

Arkivet var som vanligt öppet där flera intresserade passade på att fråga om arkivet och titta i handlingarna. Flera var förvånade över hur mycket som gömmer sig i arkivet. Det hade lagts ut ett 10-tal klippböcker med information från kommunen som besökarna trängdes kring för att få möjlighet att titta i.

Inbjudan har sänts ut till medlemsföreningar och till en del privatpersoner med stort intresse för verksamheten, samt till vissa politiker. Affischer har satts upp på biblioteken, affärer och på andra gemensamma anslagstavlor. Annons har varit införd i Emmaboda Tidning. En pressrelease har sänts ut och fanns med i lokaltidningarna ett par dagar innan. Efter Arkivens Dag skrev Barometern, Östra Småland och Emmaboda Tidning reportage från Arkivens dag i Vissefjärda. Barometern/Östra Småland och Emmaboda Tidning var även på plats under tiden som Arkivens Dag pågick.

Det var någon bland publiken sa: *"Arkivens Dag i Vissefjärda är årets höjdpunkt!"*

Sammanställt av
Karin Lokrantz Nilsson
Kalmar läns Arkivförbund
2014-12-22